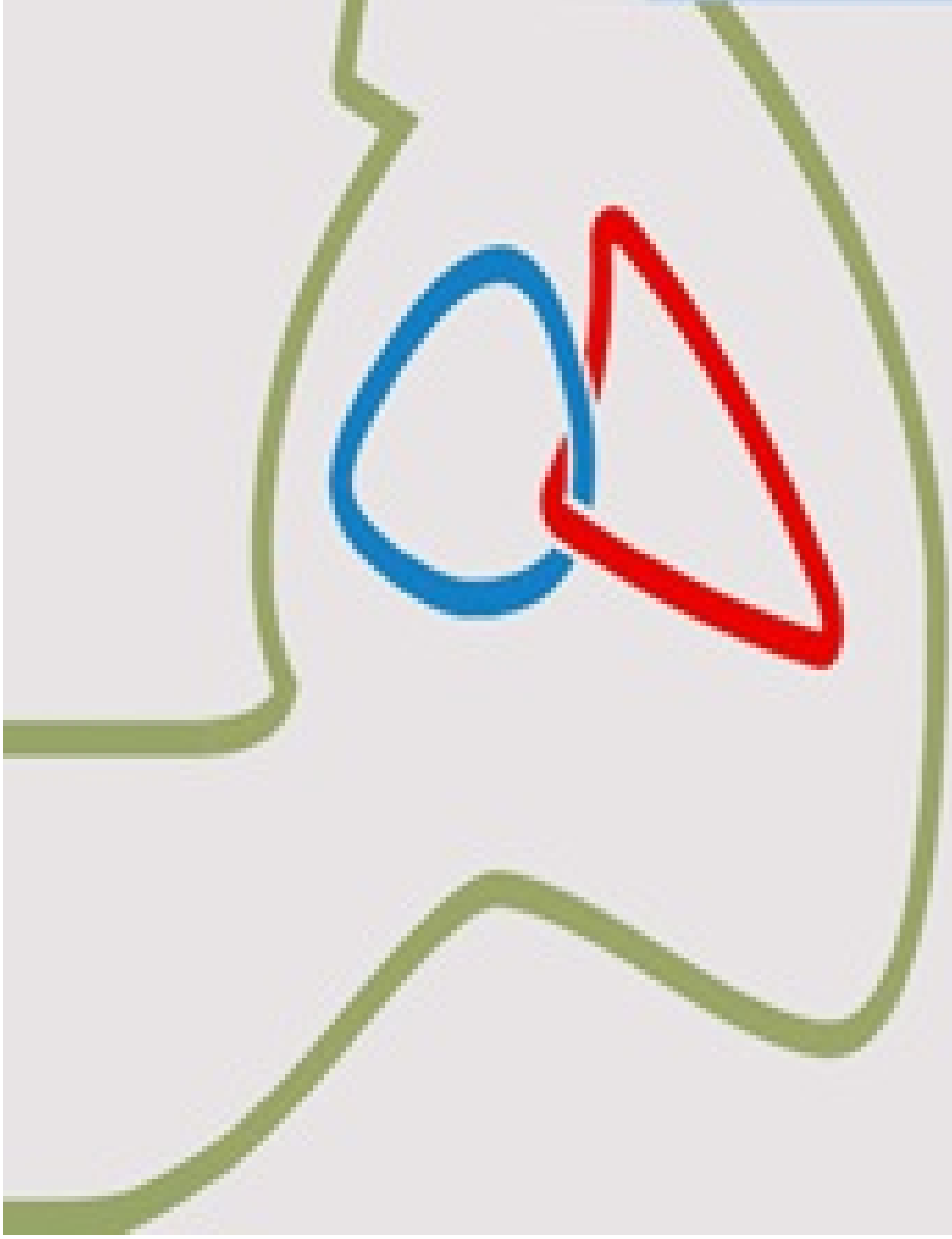
رهنما

۶۸

آستان قدس رضوی

همسفر تا بهشت

محمدجواد حاج علی اکبری

بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ٦٨ (همسفر تابهشت)

نویسنده:

محمد جواد حاج علی اکبری

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رهنما ۶۸ (همسفر تابهشت)

مشخصات کتاب

سرشناسه : حاج علی اکبری، محمدجواد، ۱۳۴۵ -

عنوان و نام پدیدآور : همسفر تا بهشت: گزیده ای از رهنمودهای رهبر معظم انقلاب به زوج های جوان/ نویسنده محمدجواد حاج علی اکبری.

مشخصات نشر : مشهد: انتشارات قدس رضوی،۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری : ۶۰ص.؛۱۱×۱۷س م.

فروست : رهنما؛۶۸.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۴۳-۴۵-۱

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : کتابنامه .

موضوع : خامنه ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- نظریه درباره زناشویی

موضوع : خامنه ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- پیام ها و سخنرانی ها

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

شناسه افزوده : موسسه انتشاراتی قدس رضوی

رده بندی کنگره : DSR۱۶۹۲ /ز۳ ۹ح۲ ۱۳۹۱

رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۸۴۴

شماره کتابشناسی ملی : ۲۸۲۷۳۲۹

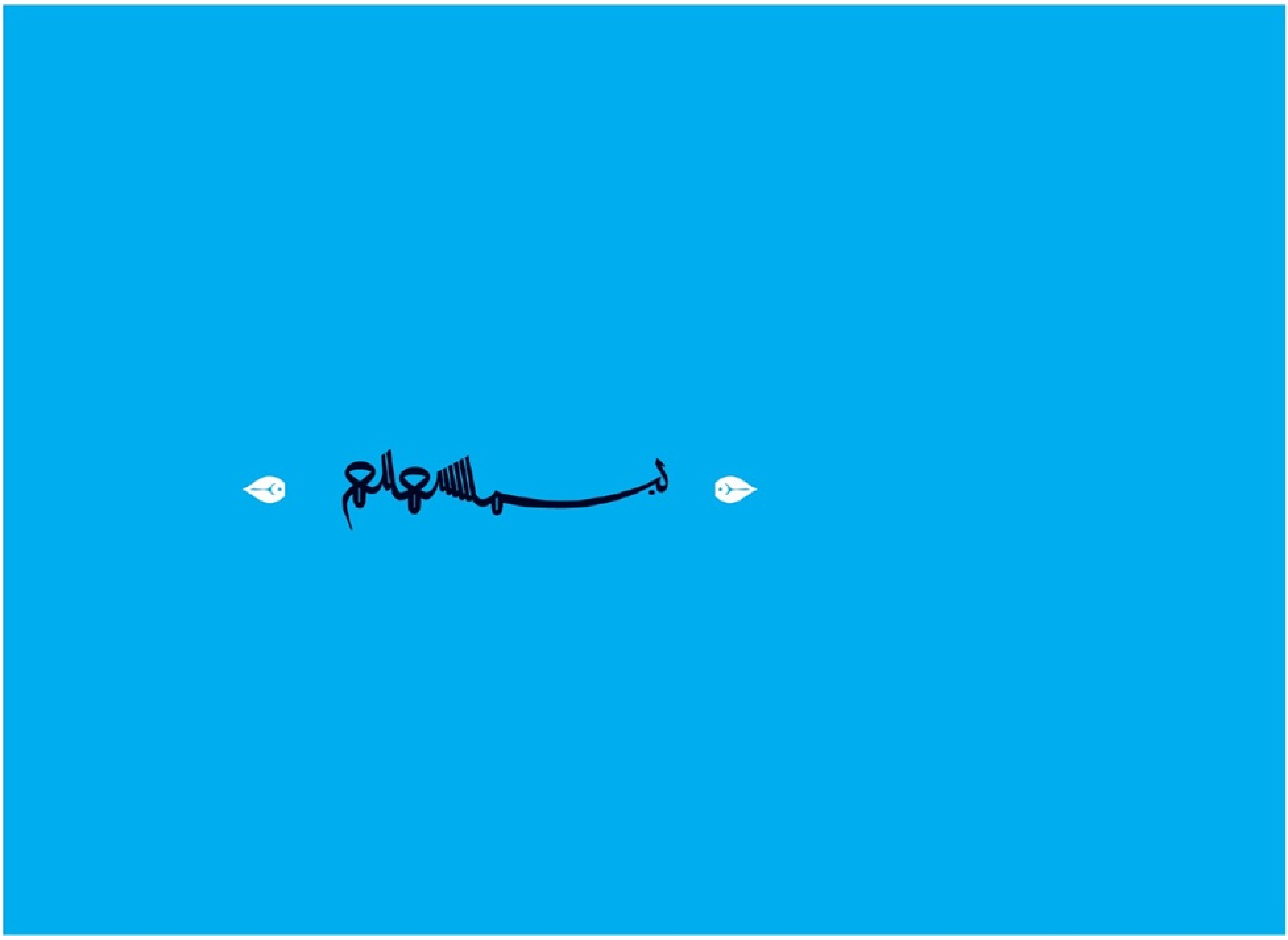
همسفر تا بهشت

گزیده ای از رهنمودهای رهبر معظم انقلاب به زوج های جوان

اشاره

ص:۱

تصویر

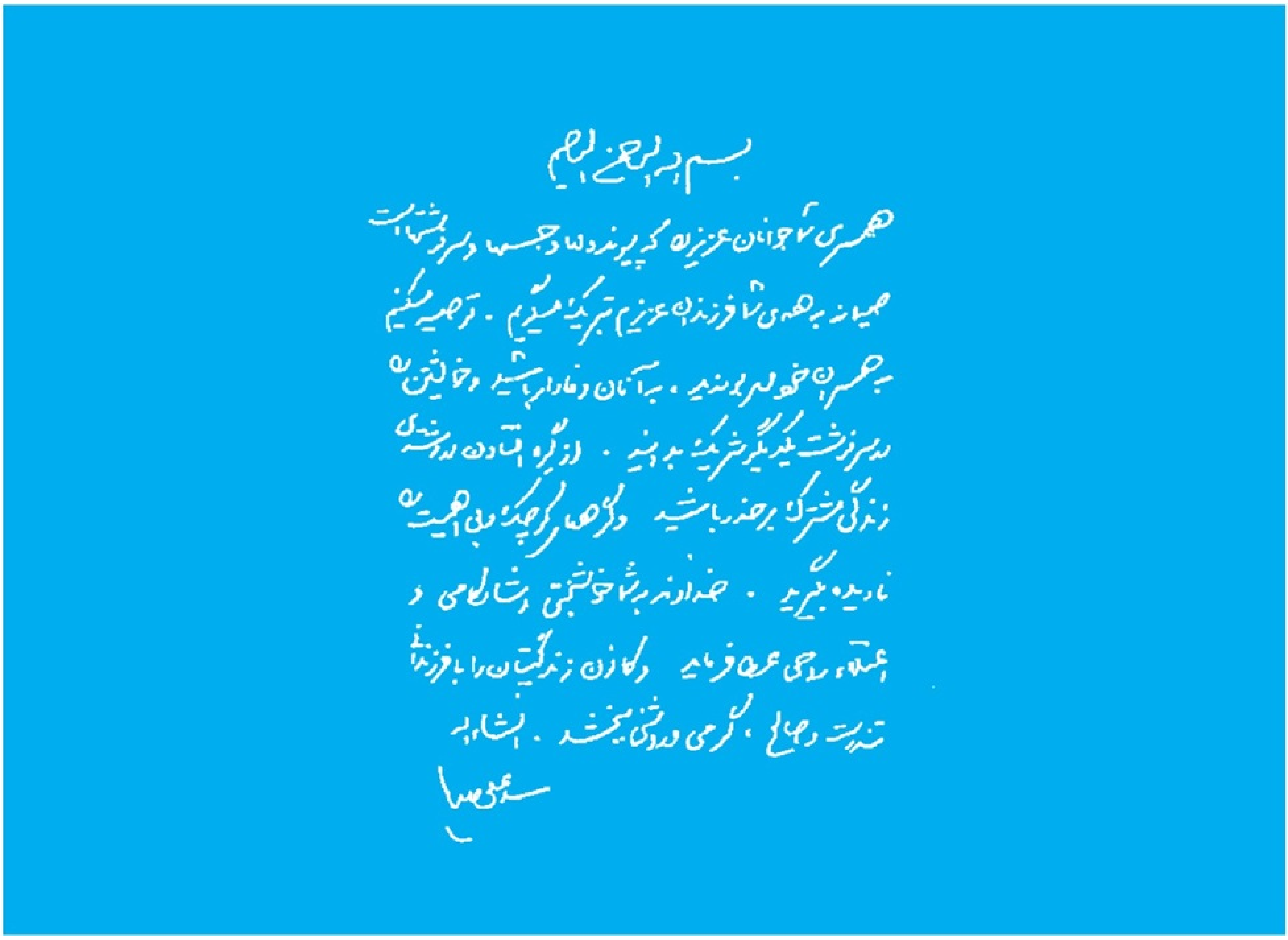
ص:۲

تصویر

پرسیدن برای یافتن راه، خود، ارزش است...
و هر فرهنگی که به پرسشگری بها دهد
و زیباترین، دقیق‌ترین و ساده‌ترین پاسخ‌ها را پیشِ رو بگذارد،
گسترش و دوام خود را تضمین کرده است.
مهم، انتخاب بهترین راه است...
و **رهنما** گامی است در این مسیر.
همگامِ ما باشید و با طرح دیدگاه‌های رنگارنگتان، یاری‌مان کنید.

تصویر

بسم الله الرحمن الرحیم

همسری شما جوانان عزیز را که پیوند دلها و جسمها و سرنوشتهاست

صمیمانه به همه‌ی شما فرزندان عزیزم تبریک میگویم. توصیه میکنم

به همسران خود مهر بورزید. به آنان وفادار باشید و خالصانه

در سرنوشت یکدیگر شریک بدانید. از گره افتادن در رشته‌ی

زندگی مشترک برحذر باشید و گره‌های کوچک را بی‌اهمیت

نادیده بگیرید. خداوند بر شما خوشبختی و سلامتی و

علاقه و صلاح عطا فرماید و کانون زندگیتان را با فرزندانی

تربیت و صالح، گرمی و روشنی ببخشد. ان‌شاءالله

سیدعلی

پرسش ها

همسفر تا بهشت

گزیده ای از رهنمودهای رهبر معظم انقلاب به زوج های جوان

برای پاسخ دهی به پرسش های مهم زیر، فرازهایی را از کتاب زندگی ساز مطلع عشق انتخاب کردیم. این کتاب حاوی پندها و تجربه های ارزشمندی است که رهبر فرزانهٔ انقلاب پس از خواندن خطبه های عقد برای زوج های جوان بیان کردند:

۱. از لابه لای رفتارهای روزانه، چگونه می توان در صراط مستقیم قدم زد و رشد کرد و سعادتمند شد؟

۲. فراتر از واقعیت های روزمرهٔ زندگی، چه احساس ها و کشش هایی بین دو همسر جاری است؟

۳. رهنمودهای اصلی برای تقسیم کارِ بهینه بین زن و شوهر چیست؟

ص:۵

؟ معنای «بروید با هم بسازید» چیست؟

؟ چه میزان مهریه مناسب و شایستهٔ شخصیت همسر است؟

؟ در مشکلات و تنگناهای زندگی زناشویی چه تدبیرهایی به کار بندیم؟

ص:۶

پنجره اول : همسفر تا بهشت

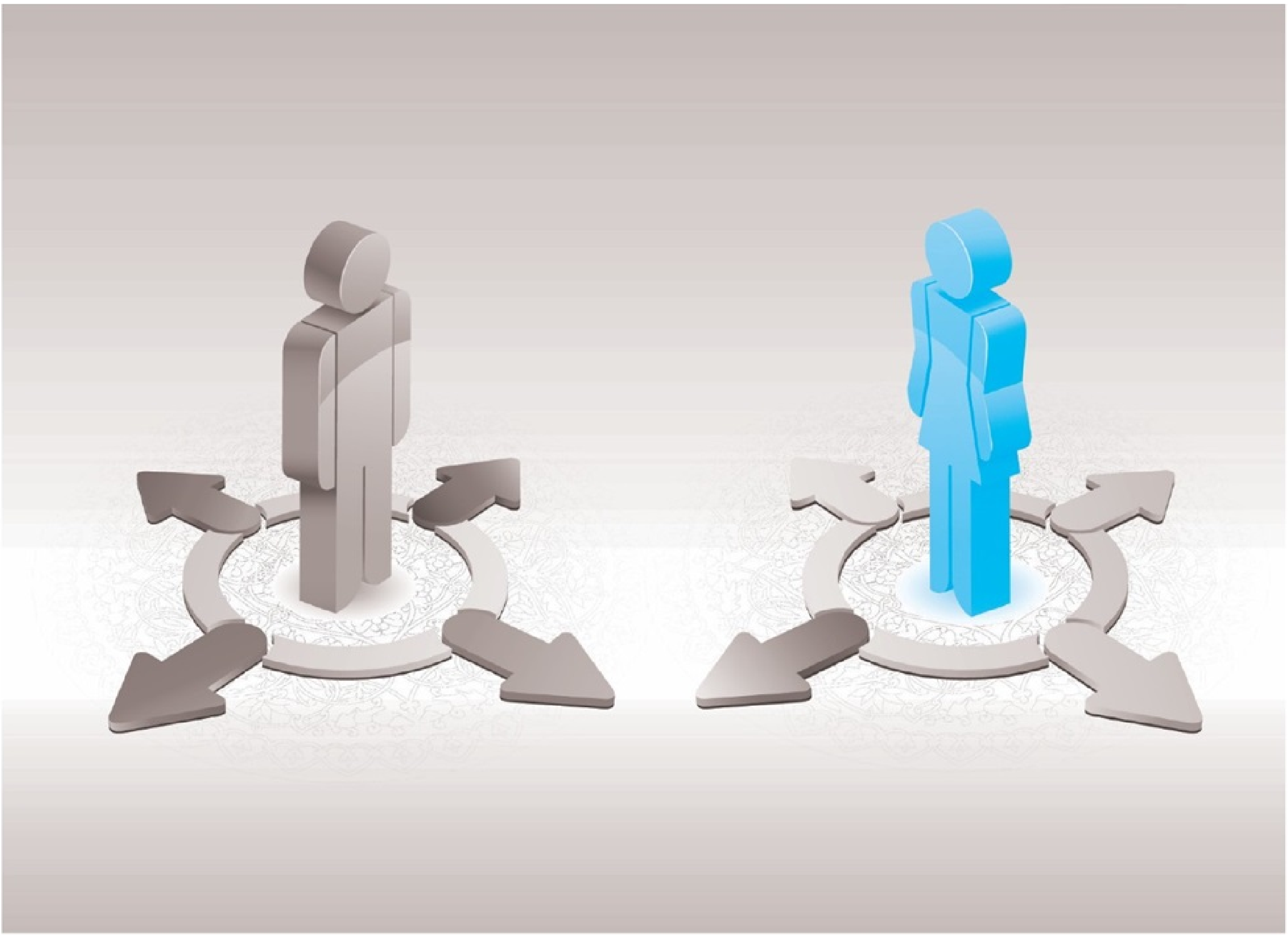
اشاره

تصویر

ص:۷

تصویر

اشاره

چند روزی از آغاز زندگی مشترک علی و فاطمه می گذشت، پیامبر اکرم نظر علی را دربارهٔ همسرش جویا شدند: «علی جان، فاطمه را چگونه همسری یافتی؟» علی هم با کلامی که حکایت از اوج شکر و سپاس او داشت، نظر خود را دربارهٔ عشق جاودانی اش این گونه خلاصه کرد:] نعم العون علی طاعه الله[(= سرورم، او بهترین یار در اطاعت پروردگار است.)

آنچه زندگی و پیوند دنیاییِ شما را به زندگی همیشگی در پرتو خورشید مهر الهی متصل می کند، تنها و تنها «تقوی» و «طاعت حق» است. در تقویت ایمان هم بکوشید و ازدست یکدیگر جام ذکر بنوشید و در برابر حملات شیطان سپرِ هم باشید و در اجرای وظایف دینی، مشوّق و یار یکدیگر.

می پرسید: چگونه؟ می گویم: از کسی بپرسید که پیرِ راه است و واقف سرّ عشق. از «او» که چهرهٔ آسمانی اش یاد حق را میهمان دل هایمان می کند.

ص:۹

مفهوم خوشبختی

خوشبختی عبارت است از آرامش و احساس سعادت و امنیت. جشن و اسراف و زیاده روی، کسی را خوشبخت نمی کند. مهریه و جهیزیه هم کسی را خوشبخت نمی کند. پایبندی به روش شرع است که انسان را خوشبخت و سعادتمند می کند.(۱)

همدیگر را بهشتی کنید!

ازدواج و اختیار همسر، گاهی در سرنوشت انسان مؤثر است. خیلی از زن ها هستند که شوهرانشان را بهشتی می کنند. خیلی از مردها هم هستند که زن هایشان را بهشتی می کنند.(۲)

تواصوا بالحق و تواصوا بالصبر

همدلی و همکاری کردن، معنایش این است که همدیگر را در راه خدا حفظ کنید. تواصی به صبر و تواصی به حق کنید. اگر خانم خانه می بیند شوهرش دارد دچار یک

۱- ۱. خطبهٔ عقد مورخ ۱۰ ۱۰/۲/۱۳۷۵

۲- ۲. خطبهٔ عقد مورخ ۱۰/۲/۱۳۷۵

انحرافی می شود، فرضاً در یک معاملهٔ نامشروعی دارد قرار می گیرد، توی یک جریان غلطی دارد می افتد، توی پول درآوردن های نادرست دارد می افتد، توی رفیق بازی های ناسالم دارد می افتد، اول کسی که باید او را حفظ کند، اوست. اگر متقابلاً مرد این احساس ها را به نوع دیگری دربارهٔ زنش کرد، اولین کسی که باید زن را حفظ کند شوهر اوست. البته حفظ کردن هم، با محبت کردن و با زبان خوش و با منطق صحیح و با برخورد مدبرانه و حکیمانه حاصل می شود، نه با بداخلاقی و قهر و این چیزها. یعنی هر دو مراقب باشند تا آن دیگری را در راه خدا حفظ کنند.(۱)

زن و شوهر باید همدیگر را در راه صحیح و صراط مستقیم الهی حمایت کنند. اگر هر کدام از این ها مشاهده می کنند یک عمل خیر و یک کار شایسته ای از همسرشان سرمی زند، آن را تشویق کنند و اگر برعکس، احساس کردند که خطایی و یک انحرافی خدای نخواسته وجود دارد، سعی در اصلاح آن بکنند. یکدیگر را در راه خدا کمک و تشویق کنند.(۲)

ص:۱۱

۱- ۳. خطبهٔ عقد مورخ ۲۱/۸/۱۳۷۹

۲- ۴. خطبهٔ عقد مورخ ۴/۶/۱۳۷۹

زن و شوهر باید سعی کنند که یکدیگر را اصلاح کنند؛ نه مثل یک آقابالاسر که مرتب به دیگری نیش بزنند؛ نه مثل یک پرستار و یک مادر و پدر دلسوز.(۱)

۱- ۵. خطبهٔ عقد مورخ ۲۲/۱۲/۱۳۷۲

پنجرهٔ دوم : فراتر از واقعیت

اشاره

تصویر

ص:۱۳

تصویر

ص:۱۴

اشاره

تشکیل خانواده در نگاه خداوند، یعنی خیمه زدن در کنار چشمهٔ مودّت. مودّت یعنی محبت عمیق، باطراوت، آشکار و پر سروصدا.

«وجعل بینکم موده و رحمه» سرمنشأ این چشمهٔ جوشان، اقیانوس بی ساحل مهر الهی است. خدای رحمت، رحیم، رئوف و لطیف، به ارادهٔ حکیمانهٔ خود، جذْبه ای از این شعلهٔ آسمانی را میان زوج جوان قرار می دهد تا از آینه ای نزدیک و به مدد اندیشه ای بادوام، هر یک به تماشای نشانه ای برجسته از آیات جمال و لطف الهی بنشینند و از دست یار خویش جام مهر الهی بگیرند و کامیاب شوند. «ان فی ذلک لایه لقوم یتفکرون»

رهنمود رهبر فرزانهٔ انقلاب، در این باره، ره توشهٔ ارزشمندی برای زندگی ماست:

ص:۱۵

بالاتر از واقعیات زندگی...

بالاتر از واقعیات زنـدگی، آرزوها و عشق ها و احساس های انسانی در زنـدگی نقش دارنـد. نقش آن ها هم، نقش تبعی و درجـهٔ دوم نیست؛ بلکه نقش اصلی است و می تواند ملاط این بنای فخیم و بسیار مستحکم قرار بگیرد. این را چگونه باید تنظیم کرد؟

زن و مرد باید هرکدام جایگاه خودشان را بشناسـند. مرد نسـبت به زن و زن نسبت به مرد، نگاهی محبت آمیز و همراه با یک عشق پاک داشته باشند و این عشق را حفظ کنند؛ چراکه زائل شدنی است، مثل همهٔ چیزهای دیگر. باید نگهش دارند و حفظ کنند که زائل نشود... .(۱)

اصل قضیه، عشق است

اگر در زندگی محبت وجود داشت، سختی های بیرون خانه آسان خواهد شد. برای زن

ص:۱۶

۱- ۶. خطبهٔ عقد مورخ ۲۲/۱۲/۱۳۷۸

هم سختی های داخل خانه آسان خواهد شد.(۱)

در ازدواج، اصل قضیه، محبت است. دخترها و پسرها این را بدانند. این محبتی را که خدا در دل شما قرارداده، حفظ کنید.(۲)

این رابطهٔ انسانی، براساس محبت و رابطهٔ عاطفی استوار است. یعنی زن و شوهر باید به هم محبت داشته باشند و همین محبت، همزیستی آن ها را آسان خواهد کرد. عامل محبت هم، به پول و تشریفات و این چیزها بستگی ندارد.(۳)

محبت، دستوری و سفارشی نیست

مقدمه

محبت دستوری و فرمایشی و سفارشی نیست: دست خود شماست. شما می توانید محبت خودتان را روزبه روز در دل همسرتان زیاد کنید. چطوری؟ با اخلاق خوب، با رفتار مناسب، با محبت ورزیدن به او و با وفاداری.(۴)

۱- ۷. خطبهٔ عقد مورخ ۱۱/۸/۱۳۷۷
۲- ۸. خطبهٔ عقد مورخ ۱۷/۱۰/۱۳۷۴
۳- ۹. خطبهٔ عقد مورخ ۴/۹/۱۳۷۵
۴- ۱۰. خطبهٔ عقد مورخ ۳۰/۷/۱۳۷۶

اگر زن بخواهد شوهرش به او محبت بورزد، باید حرکت و تلاش کند. اگر مرد بخواهد زنش او را دوست داشته باشد، باید یک تلاشی انجام بدهد. محبت، محتاج تلاش و ابتکار است.(۱)

اگر بخواهید این محبت باقی بماند، به جای اینکه از طرف مقابلتان توقع کنید که او مرتب به شما محبت کند، از دل خودتان بخواهید که تراوش محبت او روزبه روز بیشتر شود. محبت به طور طبیعی، محبت می آفریند.(۲)

گام اول: احترام متقابل

زن و شوهر باید به یکدیگر احترام بگذارند، نه احترام ظاهری و تشریفاتی؛ بلکه احترامی واقعی.(۳) احترام به این معنا نیست که مثلاً همدیگر را با القاب و آداب صدا کنند. احترام را در قلب خود نگهدارید، برای هم حرمت قائل باشید، این در ادارهٔ زندگی مهم است. بین زن

۱- ۱۱. خطبهٔ عقد مورخ ۱۹/۱/۱۳۷۷

۲- ۱۲. خطبهٔ عقد مورخ ۱۹/۷/۱۳۷۹

۳- ۱۳. خطبهٔ عقد مورخ ۲/۱/۱۳۸۰

و شوهر، اهانت و تحقیر و تذلیل نباشد.(۱)

گام دوم: اعتمادسازی

اعتماد، قراردادی نیست

نگه داشتن محبت به این است که زن و شوهر اعتماد یکدیگر را جلب کنند. اطمینان که پیدا شد، محبت پایدار می شود و اُنس به وجود می آید.(۲)

اساس محبت، اطمینان است. اگر اعتماد بین زن و شوهر ازبین رفت، محبت، آرام آرام از بین خواهد رفت. باید به هم اعتماد داشته باشید.(۳) وفاداری خیلی مهم است.

اگر زن احساس کند شوهرش به او وفادار است و شوهر احساس کند زنش به او وفادار است، این خود به وجود آورندهٔ محبت است. محبت که به وجود آمد، آن وقت خانواده پایدار خواهد شد. یک بنای مستحکم و پایداری که سال های متمادی ادامه پیدا

۱- ۱۴. خطبهٔ عقد مورخ ۱۹/۹/۱۳۷۱

۲- ۱۵. خطبهٔ عقد مورخ ۲۸/۹/۱۳۷۴

۳- ۱۶. خطبهٔ عقد مورخ ۱۹/۱/۱۳۷۷

می کند.(۱)

اعتماد، یک امر قراردادی نیست که بیا من به تو اعتماد کنم، تو به من اعتماد کن. این طوری نیست. اعتماد را باید جلب کرد. با خوبی عمل، با رعایت اخلاق، با رعایت آداب، با رعایت حدود و ثغور و موازین شرعی و... .(۲)

ذوب کدورت ها در لابه لای محبت ها

زن و شوهر باید به هم محبت داشته باشند، همین! کارهایی که محبت را کم می کند، انجام ندهید. مواظب باشید، چیزهایی که شما را از هم گله مند و بیزار می کند، از شما سرنزند. درست نگاه کنید ببینید شوهر شما یا زن شما روی چه چیزهایی خیلی حساس

۱- ۱۷. خطبهٔ عقد مورخ ۳۰/۷/۱۳۷۶

۲- ۱۸. خطبهٔ عقد مورخ ۱۰/۲/۱۳۷۵

است. از آن ها اجتناب کنید.

بعضی ها بی اعتنایی می کننـد؛ مثلاً فرض بفرمایید که زن از یک عادتی که مرد دارد، بدش می آید، این مرد هم بی اعتناست و آن عادت را باز تکرار می کند. این بد است. همین طور زن ها.(۱)

اگر یک وقتی خدای نکرده یک کدورتی پیش آمد، بایـد لابه لای محبت ذوبش کنیـد و ازبین ببریـد. نبایـد یک حرف کوچکی را بزرگ کنند و مرتب کش بدهند، این ها نباید باشد... .(۲)

بزرگ ترها هم کمک کنند

بزرگ ترها اگر می خواهنـد این جوان ها راحت زندگی کنند، باید آن ها را نصیحت کنند و هدایت نمایند؛ اما دخالت نباید بکنند. بگذارند زندگی شان را بکنند.(۳)

مبادا، خدای نکرده بزرگ ترها بیایند پیش یکی از زوجین، از آن دیگری بدگویی کنند،

۱- ۱۹. خطبهٔ عقد مورخ ۲۴/۹/۱۳۷۱
۲- ۲۰. خطبهٔ عقد مورخ ۲۴/۹/۱۳۷۶
۳- ۲۱. خطبهٔ عقد مورخ ۱۸/۵/۱۳۷۴

یک چیزی بگویند دلخوری درست کنند؛ بلکه باید بزرگ ترها سعی کنند، بیشتر این ها را به هم نزدیک نمایند و دل هایشان را به هم متصل تر کنند.(۱)

ص:۲۲

۱- ۲۲. خطبهٔ عقد مورخ ۱۱/۸/۱۳۷۷

پنجرهٔ سوم : هنر تقسیم کار

اشاره

تصویر

ص:۲۳

تصویر

ص:۲۴

اشاره

دو جوان با هدف مشترک، تکامل مادی و معنوی و با سرمایهٔ عشق خدادادی، برای آغاز زندگی جدید خویش مهیا می شوند. خداوند حکیم، زن و شوهر را مکمل یکدیگر قرارداده است و متناسب با نیازهای گوناگون، میدان زندگی متفاوت آفریده است. در شکل گیری یک خانوادهٔ بالنده و موفق و یک زندگی شیرین، هنر تقسیم کار، از اهمیت بالایی برخوردار است. هریک باری را متناسب با توانایی خویش بردارند و ضمن اهمیت دادن به نقش خویش به اهمیت و حساسیت نقش طرف مقابل هم ایمان داشته باشند و کاری را که به عهده می گیرند، با تمام توان خود و با سلیقهٔ فراوان انجام دهند و هم زمان با همتای خود در تحقق نقش خاص او همفکری و همکاری نمایند.

در نحوهٔ تقسیم کار و نقش مخصوص بانوی خانه در ادارهٔ امور داخلی و درجهٔ اهمیت آن و نیز فعالیت و کار بیرون منزل دیدگاه های متفاوت و سؤالات فراوانی وجود دارد.

«مرشد حکیم» ما دراین باره نیز نکته های نغز و راهگشا دارند:

ص:۲۵

تقسیم کار

وقتی دو نفر در کنار هم قرار می گیرنـد و همسر می شوند، بعضـی از وظایف وجود دارد که بین این ها مشترک است؛ مانند کشـیدن بارهای خـانواده، همکـاری هـای گونـاگونی که در راه بردن خـانواده مؤثر است، این هـا بایـد با هم همکاری کننـد. این کارها بین زن و مرد مشترک است. حـداکثر، این است که تقسـیم کـار شود. گـاهی تقسیم کار هم نمی کننـد؛ اما بهترش این است که تقسـیم کار هم بشود. بخشـی از این کارها را زن انجام می دهد، بخشی از کارها را مرد انجام می دهد. مثل همهٔ همکاری هایی که وجود دارد؛ مثل همهٔ هم سنگری ها.(۱)

در محیط خانواده، زن و شوهر با هم همکاری کنند. اگر شوهر یک مشکلی یا مضیقه ای دارد، زن با او بسازد، اگر زن داخل خانه یا در محیط کار یا هر جور که هست، دشواری دارد، شوهر باید به او کمک کند.(۲)

ص:۲۶

۱- ۲۳. خطبهٔ عقد مورخ ۲۲/۱۲/۱۳۷۸

۲- ۲۴. خطبهٔ عقد مورخ ۱۵/۱/۱۳۷۸

به هم روحیه بدهید

همکاری و کمک، گاهی به این نیست که وارد حجم کار یکـدیگر بشونـد، نه. بلکه، یکـدیگر را روحاً تـدارک کننـد. مردها معمولاً با مسائل مشکل تری در جامعه برخورد دارند، زن ها می توانند به آن ها روحیه بدهند. می توانند خستگی آن ها را از تنشان بیرون کنند، به آن ها تبسم کنند و به آن ها دلخوشی دهند. اگر چنانچه خانم ها هم کاری بیرون از خانه دارند، باز مرد به آن ها کمک کند و او را تقویت نماید.(۱)

ص:۲۷

۱- ۲۵. خطبهٔ عقد مورخ ۱۵/۱/۱۳۷۸

تشویق یکدیگر در میدان مسابقهٔ خیرات

پسر اگر می بیند دختر در راه انجام تکالیف اسلامی خودش، یک قدمِ خیری می خواهد بردارد، وسایل را برایش فراهم کند و مانع تراشی نکند. بعضی دخترها هستند[که] می خواهند فرض کنید ادامهٔ تحصیل بدهند، درسِ دین بخوانند، با قرآن آشنا بشوند، کارهای خیر کنند و در بعضی از امور خیریه شرکت داشته باشند. شوهرانشان گاهی نسبت به این ها بداخلاقی می کنند که ما حوصلهٔ این کارها را نداریم، ما زن گرفته ایم که زندگی کنیم. نمی گذارند این دختر به کار خیر برسد. به عکس، بعضی از مردها می خواهند صدقات جاری بدهند، می خواهند شرکت در مسائل گوناگون داشته باشند، دختر مانع می شود.(۱)

شرط مهم فعالیت اجتماعی خانم ها

بعضی ها از ما می پرسند: شما موافقید زن ها بروند کار کنند؟ ما می گوییم: البته، ما با

ص:۲۸

۱- ۲۶. خطبهٔ عقد مورخ ۵/۸/۱۳۷۵

بیکاری خانم ها مخالفیم؛ زن اصلاً باید کار کند. البته کار دو جور است: یکی کار داخل خانه و یکی کار بیرون خانه. هر دو کار است. اگر کسی استعداد دارد در کارهای مربوط به بیرون منزل، باید انجام بدهد. خیلی هم خوب است. منتها یک شرط دارد: باید جوری باشد که این اشتغال، حتی در داخل خانه، به پیوند زن و شوهر لطمه ای نزند. بعضی از خانم ها هستند که خودشان را از صبح تا شب می کُشند. بعد که مرد به خانه می آید، حوصلهٔ یک لبخندزدن به او را هم ندارند. این هم بد است. کارِ خانه را باید کرد؛ اما نه آن قدری که این کارِ خانه به انهدام خانواده منتهی بشود.(۱)

زن اگر خواست برود کار کند، این اِشکالی ندارد. اسلام هم مانع نیست؛ اما این وظیفهٔ او نیست. بر او واجب و لازم نیست. چیزی که بر او واجب است، عبارت است از حفظ فضای حیاتی برای مجموع این خانواده.(۲)

۱- ۲۷. خطبهٔ عقد مورخ ۱۲/۱۱/۱۳۷۲

۲- ۲۸. خطبهٔ عقد مورخ ۸/۳/۱۳۸۱

اهمیت فراوان مدیریت کدبانو

زن توی خانه که بیکار نیست. یک عده ای خیال می کنند، زن در خانه بیکار است. نخیر، زن توی خانه، بیشترین و سخت ترین و ظریف ترین کارها را انجام می دهد.(۱) برخی فکر می کنند اگر زنی مثلاً ـ کارش عبارت شد از همان کارِ خانه، این اهانت به زن است. نه، هیچ اهانت نیست؛ بلکه مهم ترین کار برای زن این است که زندگی را سرپا نگه دارد.(۲)

جمع بین کار و زندگی

جوانانی که مشغول کاری در راه خدا هستند، با گرفتن همسر، با ازدواج، نباید کارشان را متوقف کنند.(۳)

ما معمولاً به کسانی که برایشان ممکن است، سفارش می کنیم، حتی ظهرها را بروند با زن و بچه هاشان باشند. درمحیط خانوادگی غذایشان را بخورند، یک ساعتی با هم باشند،

ص:۳۰

۱- ۲۹. خطبهٔ عقد مورخ ۱۸/۱۲/۱۳۷۶

۲- ۳۰. خطبهٔ عقد مورخ ۸/۳/۱۳۸۱

۳- ۳۱. خطبهٔ عقد مورخ ۱۹/۹/۱۳۷۱

بعد، بیایند دنبال کارشان، باز حتماً در زمان مناسب، اول شب بروند بچه ها را ببینند، ملاقات خانوادگی حقیقی داشته باشند.(۱)

به حضرت زهرا بنگرید

این وضع زنـدگی حضـرت زهرا است، از لحاظ سادگی مراسم ازدواج و بعـد هم زنـدگی آن بزرگوار، آن زندگی فقیرانه و زاهدانه، آن اتاق آن چنانی، آن فرشـی که لابد همهٔ شـما شـنیده اید. کار توی خانه، در مقابل تلاش های فراوان و صبر بر شوهری مثل حضرت امیر که در تمام مـدت زنـدگی شان، حضـرت مشـغول کار و فعالیت بودنـد؛ یعنی هر چه جنگ بود، علی بن ابی طالب جلوتر از همه بود. هرچه کار مهم بود، اول از همه علی بن ابی طالب جلودار بود. حـدود ده سال هم با یکـدیگر زنـدگی کردند. توجه می کنید؟ در ظرف این دَه سال شـما ببینید که این شوهر جوان چقدر توانسته به

۱- ۳۲. خطبهٔ عقد مورخ ۱۸/۶/۱۳۷۶

زن و بچه اش، به معنـای بشـری و معمولی برسـد؟ بر یـک چنین زنـدگی صبرکردن، بر آن فقر و سـختی صبرکردن، آن جهـاد بزرگ را انجام دادن و آن چنان فرزنـدانی تربیت کردن و آن فـداکاری های عظیمی که حضـرت زهرا انجام دادنـد و شـما هم مقداری از آن ها را شـنیده اید همگی الگوست.

حالا، دختران ما باید فاطمهٔ زهرا را الگو قرار دهند، پسرهای ما هم باید حضرت زهرا و امیر المؤمنین را الگو قرار دهند.(۱)

۱- ۳۳. خطبهٔ عقد مورخ ۲۴/۱/۱۳۷۸

پنجرهٔ چهارم : سازش و سازگاری

اشاره

تصویر

ص:۳۳

تصویر

ص:۳۴

اشاره

در گرماگرم عشق نخستین، تفاوت ها خود را نشان نمی دهنـد. دختر و پسـر جوان، مجذوب یار خویش اند و غرق دریای رؤیاهای شـیرین که هریک در سـیمای همسر عزیز خود، آرمان ها و آرزوهای دیرین خود را می بیند و در آینهٔ محبوب، گویا به چهرهٔ خویش می نگرد؛ اما دیری نمی پایـد که این وحـدت رؤیایی و این همگونی عاشـقانه، در مواجهـهٔ با واقعیات زندگی و شخصـیت متفاوت همسـر، رنگ می بازد. تفاوت سلیقه ها و دیدگاه ها در رویارویی با مسائل گوناگون زندگی هر روز بیش از گذشته خود را نشان می دهند.

جوانـان عزیز مـا بـا کوتـاه آمـدن از ایـده ئال ها و پـذیرش شخصـیت واقعی همسـر، با همـهٔ تفاوت ها و تقویت درک متقابل، می تواننـد بنیان زندگی مشترک خود را به مدد الهی هر روز محکم تر کنند. رهنمود پیر فرزانهٔ ما ره توشهٔ دیگری برای راه پرفراز و نشیب زندگی است.

ص:۳۵

با هم بسازید...

امام فرمودند: «بروید با هم بسازید».

من یک وقت خدمت امام رفتم. ایشان می خواستند خطبهٔ عقدی را بخوانند. تا من را دیدند گفتند: شما بیا طرف عقد بشو! ایشان برخلاف ما که طول و تفصیل می دهیم و حرف می زنیم، عقد را اول می خواندند، بعد دو سه جمله ای کوتاه صحبت می کردند. من دیدم ایشان پس از اینکه عقد را خواندند رویشان را به آن دختر و پسر کردند و گفتند: «بروید با هم بسازید».

من فکر کردم، دیدم که ما این همه حرف می زنیم؛ اما کلام امام در همین یک جملهٔ بروید و با هم بسازید خلاصه می شود.(1)

ص:۳۶

۱- ۳۴. خطبهٔ عقد مورخ ۲۰/۴/۱۳۷۰

سازگاری یعنی چه؟

سعی شما این باشد که در تمام دوران زندگی، به خصوص سال های اول این چهار، پنج سال اول، با هم سازگاری داشته باشید. این طور نباشد که، یکی اندک ناسازگاری نشان داد، آن دیگری هم حتماً در مقابل او ناسازگاری نشان بدهد. نه! هردو با هم سازگاری نشان بدهید و اگر دیدید همسرتان ناسازگاری کرد، شما سازگاری نشان دهید، اینجا از آن جاهایی است که سازش وکوتاه آمدن خوب است.(۱)

معنای سازگاری چیست؟ اینکه می گویند شما سازگار باشید، یعنی شما با هر وضعیتی که هست و پیش آمده، بسازید. معنای سازگاری این است.

یعنی چیزهایی در زندگی پیش می آید. خب، دو نفرند با هم تا حالا آشنایی نداشتند، زندگی نکردند، ممکن است فرهنگشان دو تا باشد. ممکن است عاداتشان دو تا باشد. اول، ممکن است یک ناسازگاری هایی ببینند. حالا، اولِ

ص:۳۷

۱- ۳۵. خطبهٔ عقد مورخ ۳۱/۴/۱۳۷۶

ازدواج که آدم هیچ متوجه نیست. بعد از یک خرده که گذشت، ممکن است یک ناسازگاری هایی حس کند، آیا باید اینجا از هم سرد شوند و بگویند: این مرد یا این زن دیگر به درد من نمی خورد؟

نه! شما باید خودتان را با این مسئله تطبیق دهید. اگر چنانچه قابل اصلاح است، اصلاحش کنید و اگر دیدید نه، کاری اش نمی شود کرد، خب با او بسازید.(۱)

هیچ انسانی بی عیب نیست

اگر دیدید که همسرتان یک نقطهٔ عیبی دارد[والبته] هیچ انسانی بی عیب نیست و[اگر] مجبورید او را تحمل کنید، تحمل کنید، که او هم، همزمان دارد یک عیبی را از شما تحمل می کند.

ص:۳۸

۱- ۳۶. خطبهٔ عقد مورخ ۱۶/۱/۱۳۷۹

آدم عیب خودش را که نمی فهمـد، عیب دیگری را می فهمـد؛ پس بنا را بگذارید بر تحمل. اگر چنانچه قابل اصـلاح است، اصـلاحش کنید. اگر دیدید کاری نمی شود کرد، با او بسازید.(۱)

سازگاری دو طرفه

در قدیم بیشتر می گفتند، دختر باید سازگار باشد. برای پسر کأنّه وظیفهٔ سازگاری را قائل نبودند. نه! اسلام این را نمی گوید. اسلام می گوید که دختر و پسر هر دو باید سازگار باشند، هر دو باید بسازند.

باید بنا را براین بگذارند که زندگی خانوادگی را سالم و کامل و آرام و همراه با محبت و عشق متقابل اداره کنند و این را ادامه بدهند و حفظ کنند. اگر چنانچه ان شاءالله این فراهم شد که فراهم کردنش هم با تربیت های اسلامی مشکل نیست. این خانواده همان خانوادهٔ سالمی خواهد بود که اسلام

۱- ۳۷. خطبهٔ عقد مورخ ۹/۴/۱۳۷۸

معتقد به اوست.(۱)

۱– ۳۸. خطبهٔ عقد مورخ ۱۱/۵/۱۳۷۴

پنجرهٔ پنجم : زندگی شیرین

اشاره

تصویر

ص:۴۱

تصویر

ص:۴۲

اشاره

طراوت و شیرینی زندگی، محصول مهارت ها و رعایت های زن و شوهر است. جوانان عزیز ما در آغاز راه زندگی، باید خود را نیازمند تمرین فراوان برای دستیابی به توانایی هایِ ذهنی و رفتاریِ لازم، در صحنه زندگی مشترک بدانند. این گونه است که زندگی آنان هر روز با صفا تر و شیرین تر خواهد شد. در این رهنمود، مقتدای مهربانمان راه های دستیابی به زندگی خواستنی را به عزیزانشان یادآوری می کنند.

ص:۴۳

شُکرِ عملی مهم است

شکر، فقط گفتن «الهی شکر» و سجدهٔ شکرکردن نیست. شکرِ نعمت این است که انسان نعمت را بشناسد و بداند که این نعمت را خدا به او داده است و استفاده از این نعمت و رفتار با آن نعمت را که خدا می پسندد، انجام دهد. این معنای شکر است. ازدواج هم یک نعمت خدادادی است. خدای متعال این همسر را خود برای شما فراهم کرده است؛ پس باید به شایستگی، شکر این نعمت را به جا آورید.(۱)

اسرار زندگی را محکم نگهدارید

زن و شوهر باید رازِ هم را حفظ کنند. زن نباید راز شوهرش را پیش کسی بازگو کند. مرد هم مثلاً نرود پیش رفقایش در باشگاه یا مثلاً فلان مهمانی و... راز همسرش را بازگو کند. حواستان جمع باشد، اسرار هم را محکم نگاه دارید تا زندگی ان شاء الله شیرین و مستحکم شود.(۲)

۱- ۳۹. خطبهٔ عقد مورخ ۱۶/۱/۱۳۷۹

۲- ۴۰. خطبهٔ عقد مورخ ۲۴/۱/۱۳۷۸

ساده زیستی و میانه روی

زنـدگی را ساده بردارید. البته ما خیلی هم اهل زهد و تقوا نیستیم. خیال نکنید آن سادگی که ما می گوییم، آن سادگی زُهّاد و عُبّاد و این ها نیست. سادگی به نسبت این کارهایی است که مردم امروز می کننـد؛ و الّا نه، سادگی ما را اگر چنانچه آن مردان خـدا بیایند نگاه کنند، شاید هزار تا ایراد هم به آنچه که ما سادگی می دانیم، بگیرند.(۱)

ساده زندگی کردن منافاتی با رفاه هم ندارد. آسایش هم که اصلاً در سایهٔ ساده زندگی کردن است.(۲)

مسابقهٔ بدون برنده

اسیر تحولات و تشریفات و چشم وهم چشمی ها نشوید. خودتان را در دام مسابقهٔ مادی در امر زندگی نیندازید. هیچ کس در این مسابقه، خوشبخت و کامیاب نمی شود. این ظواهر

۱- ۴۱. خطبهٔ عقد مورخ ۱۱/۵/۱۳۷۴

۲- ۴۲. خطبهٔ عقد مورخ ۱۸/۴/۱۳۷۷

زرق و برق دار زندگی شخصی، این ها هیچ کدام انسان را نه خوشبخت می کند، نه دل شاد و راضی می کند.(۱)

اولِ زنـدگی را سـاده برداریـد، هرچه می توانیـد در این جهت سـعی کنیـد؛ البته اعتقـاد نـداریم که افراد بـایستی بر عیال خودشان، بر نزدیکان خودشان، سـخت گیری های تنگ نظرانه بکنند. این عقیده را نداریم؛ اما عقیده داریم که همه از روی عقیده و ایمان و عشق و دلِ خودشان به یک حدی قانع باشند.(۲)

قناعت برای همه مفید است

قناعت کنید. از قناعت خجالت نکشید. بعضی ها خیال می کنند که قناعت، مالِ آدم های تهی دست و فقیر است و اگر آدم داشت، دیگر لازم نیست قناعت کند. نه! قناعت یعنی درحد لازم، درحد کفایت، انسان توقف کند.(۳)

۱- ۴۳. خطبهٔ عقد مورخ ۲۰/۷/۱۳۷۷

۲- ۴۴. خطبهٔ عقد مورخ ۱۲/۹/۱۳۷۷

۳- ۴۵. خطبهٔ عقد مورخ ۱/۱/۱۳۷۶

حال پدر و مادر را رعایت کنید

متأسـفانه این پرداختن به تشریفات ازدواج و مهریه های گران و جهیزیه های سنگین و مجالس آن چنانی، خیلی اخلاق ها را فاسد کرده است! شما دخترها و پسرها که عروس و داماد می شوید، پیش قدم شوید، بگویید ما این جوری نمی خواهیم، به این زیادی نمی خواهیم. وقتی جامعه مشکل دارد، وقتی در جامعه فقیر هست، باید انسان ملاحظه کند.(۱)

ما به دخترها و پسرها سـفارش می کنیم، اصـرار نکنیـد. زیاده نخواهیـد. پدر و مادرها را زیر فشار قرار ندهید تا در رودربایستی بمانند... . این چیزهـا را بریزیـد دور. اصل، یک حادثـهٔ انسانی است. آن چیست؟ زناشویی، انسانی ترین کارهای دنیاست. این را مادی و پولی نکنیـد، آلوده اش نکنید.(۲)

۱- ۴۶. خطبهٔ عقد مورخ ۱۴/۹/۱۳۷۴

۲- ۴۷. خطبهٔ عقد مورخ ۱۸/۱۱/۱۳۷۲

حجاب و عفاف

این مَحرم و نـامَحرم ها، این حجاب و حفظ زن، این «قل للمؤمنین یغضّوا من ابصارهم و یحفظوا فروجهم... و قل للمومنات یغضن من ابصارهن و یحفظن فروجهن»، چشم هایتان را به هر منظره ای باز نکنیـد و به هر چیزی نگاه نکنیـد تا به هر طرفی کشانـده نشویـد. این برای چیست؟ این برای ایـن اسـت کـه این زن و شـوهر، به هم مهربـان و وفـادار بماننـد. آن مردی و آن زنی که در جوامعِ فاسـدِ دنیـا، به هرجـا رسـیدند، به هر گـذرگاهی که رفتنـد، هرطور دلشان خواست، سوء اسـتفاده کردنـد و اختلاط پیـدا شد، دیگر برای آن ها محیط خانوادگی چقدر اهمیت پیدا خواهد کرد؟ هیچ.

در اسلام، یک زن و مرد در مقابل هم مسئول هستند و به هم علاقه مندند، به هم محتاج و وابسته اند. یک سلسلهٔ عظیم و طولانی که از احکام ناشی می شود از چیست؟ از اینکه می خواهند خانواده، محکم بماند و این زن و شوهر به هم خیانت نکنند و با هم باشند.(۱)

ص:۴۸

۱- ۴۸. خطبهٔ عقد مورخ ۱۲/۹/۱۳۷۷

پنجرهٔ ششم : هشدارها و یادآوری ها

اشاره

تصویر

ص:۴۹

اشاره

طراوت و شـیرینی زنـدگی، محصول مهارت ها و رعایت های زن و شوهر است. علی فرمودند: «لکل شـی آفه» (= هر چیزی در این عالم آفتی دارد.)

برای نگاهداری و بهره مندیِ شایسته، از هر چیز خوب و با ارزشی، باید اول آفات آن را شناسایی کرد. آن گاه با درایت و هوشمندی به مقاوم سازی و ایجاد صیانت همت گماشت. این قاعدهٔ زندگیِ دنیاست. هرچه ارزشِ چیزی افزون تر باشد، آفات آن هم، بیشتر و خطرناک تر است.

زنـدگی مشترک که بـا میثاق مقـدس ازدواج آغـاز می شود، یکی از با ارزش ترین نعمت های الهی برای انسان هاست و از اتفاق، در معرض آفت های فراوان قرار دارد. راهنمای بیدار و خردمند ما دراین باره هشدارهای مهمی دارند.

ص:۵۰

حسادت و غیرت یکدیگر را تحریک نکنید!

من همیشه به مردهای جوان توصیه می کنم که شما، در معاشرت با نامَحرم و حتی مَحارم، کاری نکنید و حرفی نزنید که زنان خود را وادار به حسادت کنید. به دختران جوان هم، سفارش می کنم که در برخوردشان با مردهای بیگانه، کاری نکنند و حرفی نزنند که حس حسادت و غیرت شوهرانشان را تحریک نمایند.(۱)

تحقیر همسر؛ آغاز فروپاشی خانواده

ظلم و تبعیض و اهانت، درهرحالی غلط است. اگر شما عالی ترین مرد دنیا باشید و زن شما مثلاً از لحاظ سواد و معلومات و... یک خانم کم سوادی باشد یا از یک خانوادهٔ پایینی باشد، شما حق کمترین ظلم و اهانتی را به او ندارید.

۱- ۴۹. خطبهٔ عقد مورخ ۱۰/۹/۱۳۷۹

زن هم، همین طور. گـاهی زن، یک خانم باسواد تحصـیل کرده است که مثلاً حالا با یک مرد کارگری ازدواج کرده است. او هم، حق نـدارد مرد را تحقیر کنـد. مرد، بـاز هم برای او، نقطـهٔ اتکـایی است. اگر خانواده را این طوری تشـکیل دادیـد، بدانیـد که یک رکن اساسـی سـعادت خودتان را تأمین کرده اید.(۱)

ایدئال خواهی افراطی

دخترها و پسر ها به دنبال ایـدئال نباشـند. در امر ازدواج، هیـچ کس، ایـدئال نیست. انسان نمی توانـد ایـدئال خود را پیـدا کنـد. باید بسازند و زنـدگی کننـد. خداونـد ان شـاءالله زنـدگی را شـیرین خواهـد کرد و به آن هـا برکت خواهـد داد و ان شـاء الله مورد رضای الهی قرار خواهند گرفت.(۲)

۱- ۵۰. خطبهٔ عقد مورخ ۲۲/۱۲/۱۳۷۹

۲- ۵۱. خطبهٔ عقد مورخ ۱۰/۹/۱۳۷۹

حریم داری و عفاف؛ سپر خانواده

مسئلهٔ مَحرم و نامَحرم و حجاب و نگاه کردن و نگاه نکردن و معاشرت های ناسالم و مُضر، این چیزهایی که در اسلام این قدر تأکید شده و در بعضی از کشورها و جاهایی که از اسلام دورند، این ها رعایت نمی شود، این ها اگرچه یک محدودیتی برای زن و مرد به وجود می آورد؛ اما این هـا را شـارعِ مقـدس برای حفـظ خانواده، برای ماندگارشـدن این بنای مهم تحکیم و تشـریع کرده است که اگر در همین چیزها هر انسانی تدبیر کند و تأملِ بکند، حکمت های بسیار بزرگی را خواهد دید.(۱)

اینکه اسـلام آن قـدر گفته است که چشـمتان را ببندیـد، به نامَحرم نگاه نکنید، به زن یک جور گفته و به مرد یک جور دیگر گفته، برای این است که وقتی چشم به یک طرفی رفت، آن وقت بخشـی از سهم آن کسی که همسر شماست، آن طرف خواهد رفت. حالا چه شما مرد باشید و چه زن باشید فرقی نمی کند. یک قسمتی می رود آنجا. وقتی اینجا کم

ص:۵۳

۱- ۵۱. خطبهٔ عقد مورخ ۱۰/۹/۱۳۷۹

گذاشتی، محبت، ضعیف خواهد شد. محبت که ضعیف شد، بنای خانوادگی متزلزل می شود. آن وقت آنچه که برای تو لازم است، از دست می رود و آنی که برایت مضر است، به خیال خودت به دست آورده ای.(1)

ص:54

1- 53. خطبهٔ عقد مورخ 17/2/1375

پنجرهٔ هفتم : آسان گیری

اشاره

تصویر

ص:۵۵

اشاره

ازجمله اموری که در جامعۀ ما، در میان بسیاری از خانواده ها، به این آفت خطرناک (تکلّف) مبتلا شده است، مسئلۀ مهم و سرنوشت سازِ ازدواج است. به بهانۀ انجام آداب و رسوم، آبروداری، حفظ حیثیت و ارزش نهادن بر دختر و پسر و... این شیرین ترین حادثۀ زندگی جوانان را به کابوسی وحشتناک تبدیل کرده ایم. نتایج تلخ این نگاه بیمار، تعداد زیادی از جوانان را از تشکیل زندگی ناامید کرده است و تعداد فراوان دیگری را با مشکلات فراوانی، در آغاز راه، رو به رو کرده است.

در این آفت بزرگ اجتماعی، همه مقصّریم و البته از همه بیشتر، خانواده های متکلّف باید در پیشگاه خداوند پاسخ گو باشند.

در تصحیح این انحراف خطرناک و درمان این درد جانکاه اجتماعی، به محضر «او» می شتابیم: «او» که حکیمانه درد را می شناسد. طبیبانه، نسخۀ شفابخش می دهد و مُصلحانه می سوزد و همگان را به بازگشت به سیرۀ پیامبر اکرم و فاطمه فرا می خواند:

ص:۵۶

۱. مراسم (تشریفات)

تشریفات سادهٔ ازدواج اسلامی

شما اگر نگاه کنید به تشریفات ازدواج در میان اقوام مختلف، خواهید دید در اسلام تشریفات ازدواج ساده است. البته جشن و سرور و این ها عیبی ندارد، هر کس هر مقداری که مایل است؛ اما این ها جزو دین و جزو تشریفات رسمی و دینی ازدواج نیست. هرکس خواست، می تواند انجام بدهد، هرکس نخواست، نه. اینکه حتماً بایستی بروند در یک معبد و زانو بزنند جلوی کسی و چه بکنند و مراسمی که در جاهای دیگر وجود دارد، در اسلام نیست. در اسلام، یک صیغه ای است شرعی که باید خوانده شود. البته در اسلام برای معاملات گوناگون، معاملاتی که اهمیتش کمتر از ازدواج است، شاهد می گیرند... حالا هم که مقررات ثبت است و درج در محاکم. مراکز ثبت رسمی است و هیچ تشریفاتی ندارد، می توانند خیلی راحت و بدون تشریفات، این ازدواج را انجام دهند.(۱)

ص:۵۷

۱- ۵۴. خطبهٔ عقد مورخ ۲۸/۶/۱۳۷۹

آسان بگیرید، خداوند کفایت می کند

جوان ها وقتی صحبت می شود، می گویند اگر ازدواج کنیم، بعدش چه کار کنیم، برای خانه، برای شغل؟ این ها همان قیودی است که همیشه جلوی کارهای اصلی و اساسی را می گیرد. فرمود:«اِن یکونوا فُقَراءَ یغنِهِمُ اللهُ مِن فَضلِهِ»یعنی خدای متعال این ها را کفایت خواهد کرد. ازدواج بکنید. ازدواج در وضع معیشت آن ها دشواری خاصّی به وجود نمی آورد؛ بلکه به عکس، خداوند آن ها را از فضلش غنی هم می کند. این را خدای متعال فرموده است. بله، ما برای خودمان به قول معروف به جای خرج، برج درست می کنیم. اضافه های زندگی و نیازهای کاذب به وجود می آوریم. بله، البته مشکل پیش می آید. تقصیر کیست؟ در درجهٔ اول تقصیر متمکّن است. آن کسانی که امکانات دارند، سطوح را بالا می برند، سطوح خواهش ها و توقّعات و نیازهای کاذب را بالا می برند. بعد هم، تقصیر بعضی از مسئولین است که بالاخره، باید بگویند. باید وسایل را فراهم کنند، فراهم نمی کنند. نمی خواهیم بگوییم که دولت ها برای

ص:۵۸

جوان ها و برای ازدواجشان وظایفی ندارند؛ اما این باید برای جامعهٔ اسلامی جا بیفتد که ازدواج یک ضرورت است، باید انجام بگیرد. باید تحقّق پیدا کند. اینکه دخترها بگویند ما هنوز آمادهٔ ازدواج نشده ایم، پسرها بگویند ما هنوز عقل زندگی نداریم، حرف های منطقی آن چنانی نیست. در خیلی از مسائل زندگی، ما می بینیم که نه، جوان ها آمادگی هم دارند، خیلی هم خوب ا ند. می فهمند. منتهی این ازدواج یک مسئولیت پذیری هم هست. این حسّ گریز از مسئولیت، مقداری مانع می شود از اینکه این کار انجام شود.(۱)

این هتل ها و سالن های پُرخرج، عروسی را شیرین نمی کند

این هتل ها و سالن ها و جشن های پُرخرج را رها کنید. البته ممکن است توی یک سالنی هم، کسی جشن بگذارد؛ اما ساده، مانعی ندارد. من نمی خواهم بگویم حتماً، چون بعضی خانه هایشان جا ندارد یا امکاناتش را ندارند؛ ولی اسراف نکنید. شادی و میهمانی و

۱- ۵۵. خطبهٔ عقد مورخ ۲۸/۶/۱۳۷۹.

دعوت کردن از دوستان و نزدیکان و خویشاوندان و رفقا خوب است؛ اما اسراف بد است. شأن ملت مسلمان ما نیست.(۱)

عروسی و عقد و شادی چیز خوبی است. حتی پیامبر اکرم هم برای دختر مکرمهٔ خودشان مجلس عروسی گرفتند، شادی کردند و مردم شعر خواندند. زن ها دست زدند و خوشی کردند؛ امّا نباید در این مجلس عقد و عروسی و این ها اسراف انجام بگیرد. یکی از اسراف ها، همین مجالس عقد و عروسی گران قیمت است. در هتل ها، در این سالن های گران قیمت، مجالس درست می کنند. مبالغ زیادی شیرینی و میوه و خوراکی حرام می شود، ازبین می رود، روی زمین ریخته می شود و ضایع می گردد. برای چه؟ برای چشم وهم چشمی؟! برای عقب نماندن از قافلهٔ اسراف؟!(۲)

۱- ۵۶. خطبهٔ عقد مورخ ۲۷/۱۰/۱۳۷۳

۲- ۵۷. خطبهٔ عقد مورخ ۵/۱/۱۳۷۲

اهل تجمّل حسابشان خیلی سخت است

مگرکسانی که با تجمّل عروس و داماد می شوند از کسانی که ساده عروس و داماد می شوند خوشبخت ترند؟ چه کسی می تواند چنین چیزی را ادعا کند؟ این کارها جز اینکه یک عدّه جوان را، یک عدّه دختر را حسرت به دل کند و زندگی را بر این ها تلخ نماید، اگر نتوانستند، آن جور، آن ها هم عروسی بگیرند تا ابد حسرت به دل بمانند یا اصلاً نتوانند عروسی بگیرند. چیز دیگری نیست... تا آمدند دخترش را بگیرند، چون دستش خالی است، این دختر بماند توی خانه. این پسر دانشجو یا کارگر یا کاسب ضعیف، همین طور غیرمتأهل بماند.(۱)

من گمان می کنم، آن کسانی که با مجالس و محافل سنگین، با مهریه ها و جهیزیه های سنگین، کار را بر دیگران مشکل می کنند، حسابشان پیش خدا خیلی سخت است.(۲)

ص:۶۱

۱- ۵۸. خطبهٔ عقد مورخ ۲۳/۹/۱۳۷۳

۲- ۵۹. خطبهٔ عقد مورخ ۴/۵/۱۳۷۴

لباس عروس کرایه ای

بعضی ها لباس عروس گران قیمت می خرند. نه! چه لزومی دارد؟ حالا لباس عروس می خواهند، بعضی ها لباس عروس را می روند کرایه می کنند. چه مانعی دارد؟ ننگ دارد؟ نه! چه ننگی؟ چه مانعی دارد؟ بعضی ها این را ننگ می دانند. ننگ این است که انسان یک پول گزافی بدهد، یک چیزی بخرد که یک بار آن را مصرف کند، بعد بیندازد دور. یک بارمصرف! آن هم با این وضعی که بعضی مردم دارند، بعضی ها واقعاً نیاز دارند.(۱)

۲. مهریه، نشان ارادت یا قیمت گذاری؟

پیامبر اکرم سنّت مهریهٔ جاهلی را شکست

پیامبر آمد همهٔ این ها را شکست، برای اینکه مانع ازدواج می شود. این ها مانع از ازدواج دخترها و پسرها می شود. گفت این چیزها را رها کنید. ازدواج شروعش آسان است.

ص:۶۲

۱- ۶۰. خطبهٔ عقد مورخ ۴/۱۰/۱۳۷۴

از لحاظ شرایط مادی، سهل ترین است. آنچه که در ازدواج مهم است رعایت های بشری و انسانی است.(۱)

مهریهٔ سنگین مالِ دوران جاهلیت است. پیامبر اکرم آن را منسوخ کرد. پیامبر از یک خانوادهٔ اعیانی است. خانوادهٔ پیغمبر، تقریباً اعیانی ترین خانوادهٔ قریش بودند. خود ایشان هم که رئیس و رهبر این جامعه است. چه اِشکالی داشت، دختر به آن خوبی که بهترین دختران عالم است و خدای متعال او را «سیده النّساء العالمین» قرار داد «مِن الاَوّلین وَ الآخِرین»، با بهترین پسرهای عالم که مولای متقیان است، می خواهند ازدواج کنند، مهریه ایشان زیاد باشد؟ چرا ایشان آمدند و این مهریهٔ کم را قرار دادند که اسمش «مَهرُالسُّنَّه» است.(۲)

من گمان می کنم، اینکه در جهیزیهٔ حضرت زهرا این قدر سادگی رعایت شد و در مهریهٔ ایشان و همهٔ اهل بیت پیامبر به آن مهر کم، «مَهرُالسُّنَّه» مقید بودند، درحالی که همه قبول داشتند که بیش از «مَهرُالسُّنَّه» هم جایز است؛ اما این حد را حفظ کردند. این

ص:۶۳

۱- ۶۱. خطبهٔ عقد مورخ ۶/۱۰/۱۳۷۲

۲- ۶۲. خطبهٔ عقد مورخ ۲۸/۲/۱۳۷۴

یک جنبۀ نمادین داشت. برای اینکه بین مردم مبنا و پایه ای باشد برای عمل به آن، تا دچار این مشکلاتی که بر اثر زیاده روی ها پیش می آید، نشوند.(۱)

چرا اصرار بر چهارده سکه

اینکه می بینید ما گفتیم چهارده سکه بیشتر را عقد نمی کنیم، نه برای این است که چهارده سکه بیشتر، اِشکالی در ازدواج ایجاد می کند. خیر. چهارده هزار سکه هم باشد، ازدواج اِشکالی ندارد. فرقی ندارد. این برای این است که آن جنبۀ معنوی ازدواج، غلبه پیدا کند بر جنبۀ مادّی. مثل یک تجارت و معامله نباشد. دادوستدِ مادی نباشد. اگر تشریفات را کم کردید، جنبۀ معنوی تقویت خواهد شد.(۲)

۱- ۶۳. خطبۀ عقد مورخ ۱۸/۴/۱۳۷۷

۲- ۶۴. خطبۀ عقد مورخ ۲۶/۱۰/۱۳۷۲

مهریهٔ زیاد، بی احترامی به دختر است

کسانی که مهریه های دخترشان را برای احترام به دخترشان بالا می برنـد، اشـتباه می کنند. این احترام نیست. این بی احترامی است. برای اینکه با بالابردن مهریه، شما جنس این معاملهٔ انسانی را، یعنی یکی از دو جنس معاملهٔ انسانی را، چون هر دو در مقابل هم هستند، تنزّل می دهید، به حدّ یک کالا و یک متاع. می گویید دختر من آن قدر می ارزد. نه آقا! دختر شما اصلاً با پول قابل مقایسه نیست... .(۱)

مهریهٔ زیاد، سدّ راه ازدواج جوانان

کسانی که مهریـهٔ بالا برای خانمشان قرار می دهنـد، به جامعه ضـرر می زننـد. خیلی از دخترها توی خانه می مانند، خیلی از پسـرها بی زن می مانند، به خاطر اینکه این چیزها وقتی در جامعه رسم شد، سنّت و عادت شد، به جای مَهرُالسّنّه به جای اینکه مهر پیغمبر سنّت

۱- ۶۵. خطبهٔ عقد مورخ ۱۱/۸/۱۳۷۷

باشد، وقتی مهرِ جاهلی سنت شد، اوضاع، اوضاع جاهلی خواهد شد.(۱)

اگر مهریه ها سنگین شد، ازدواج ها مشکل خواهد شد، پسرها و دخترها بی خانمان خواهند ماند. هرچه آسان تر بگیرید بهتر است.(۲)

۳. جهیزیه؛ توشهٔ زندگی یا بهانهٔ فخرفروشی؟

عزّت دختر به اخلاق است نه جهیزیه

جهیزیه برای دختر مایهٔ عزّت نیست. عزّت دختر به اخلاق او و به رفتار و شخصیت خود

اوست. بعضی از خانواده های عروس، خودشان را اذیت می کننـد و به زحمت می اندازند و اگر پول هم ندارند به زحمت پول تهیه می کنند. اگر پول دارند خرج زیادی می کنند، برای اینکه یک جهیزیهٔ مفصّل پُرزرق و برقی را مثلاً در اختیار دخترشان بگذارند.(۳)

مهریه و جهیزیهٔ زیاد، هیچ دختری را خوشبخت نمی کند و هیچ خانواده ای را به آن

۱- ۶۶. خطبهٔ عقد مورخ ۱۱/۸/۱۳۷۷

۲- ۶۷. خطبهٔ عقد مورخ ۲۲/۱۲/۱۳۷۲

۳- ۶۸. خطبهٔ عقد مورخ ۲۸/۱۲/۱۳۷۷

آرامش و سکون و اعتماد لازم نمی رساند. این ها زوایای زندگی است. فضولِ زندگی است و جز دردسر و اسباب زحمت و اسباب مشکل فایده ای ندارد.(۱)

چشم وهم چشمی و معضل جهیزیه

خانواده ها روی چشم وهم چشمی، جهیزیه را برای خودشان یک معضل می کنند. بعد که این معضل را خودشان به یک نحوی تحمّل کردند، تازه نوبت دیگران است که رنج این معضل را ببرند. برای خاطر اینکه وقتی شما در جهیزیهٔ دخترتان این همه وسایل درست کردید، بعد کسانی که دیدند، تکلیف آن ها چیست؟ این چشم وهم چشمی ها آخر به کجا خواهد رسید؟ این همان مشکلاتی است که درست خواهد شد. اسلام می خواهد این ها نباشد.(۲)

ص:۶۷

۱- ۶۹. خطبهٔ عقد مورخ ۱۸/۹/۱۳۷۵

۲- ۷۰. خطبهٔ عقد مورخ ۱۶/۳/۱۳۷۳

به فکر دیگران هم باشید

از بعضی ها وقتی می پرسیم که شما چرا برای دو نفری که می خواهند زندگی بکنند، بازار را می خواهید خالی کنید که جهیزیه برای دخترتان درست کنید؟ می گویند: خب ما داریم. چون داریم، می خواهیم بکنیم. آیا این استدلال، کافی است؟ چون داریم! نه. این استدلال به هیچ وجه کافی نیست. استدلال غلطی است. در یک جامعه همه جور انسان زندگی می کند. شما باید کاری کنید که آن دختری هم که ندارد، اگر خواست شوهر بکند بتواند و الّا، این جهیزیه ای که شما دارید برای دخترتان درست می کنید، این مهریه ای که شما دارید به عروستان می دهید، این دیگر درِ ازدواج را برای دیگران خواهد بست... این روش، انسانی نیست. این روش، اسلامی نیست.(۱)

ص:۶۸

۱- ۷۱. خطبهٔ عقد مورخ ۵/۸/۱۳۷۵

جهیزیهٔ بهترین عروس عالم

شما نگاه کنید به دختر پیغمبر اکرم بهترین دخترهای عالم، فاطمهٔ زهرا بود. بهترین زن های اولین و آخرین، فاطمهٔ زهرا بود. هرگز دختری و زنی به آن خوبی، به آن شرافت و به آن عظمت نیامده است. همهٔ زن های عالم از اول تا آخر در مقابل او، مثل خدمت کارهایی هستند. مثل ذرّاتی هستند در مقابل خورشید جهان افروز. شوهرش هم، امیرالمؤمنین، بهترین مردان عالم. اگر چنانچه همهٔ فضائل و مکارمشان را جمع کنیم، همهٔ مردان عالم به یک ناخن او هم نمی رسند. این دو مظهر عظمت و مظهر زیبایی و فضیلت، با همدیگر ازدواج کردند. جهیزیه شان همان چند قلم ارزان قیمتی بود که در کتاب ها نوشته اند و ضبط کرده اند: یک تکه حصیر، یک تکه لیف خرما، یک دست رختخواب و یک دستاس، یک کوزه، یک کاسه. همه اش را اگر چنانچه به پول امروز، روی همدیگر بگذارند، معلوم نیست که چندهزار تومان مختصری بیشتر بشود. همان مهریه را از

امیرالمؤمنین گرفتند و پولش را دادند جهیزیهٔ مختصری را فراهم کردند و بردند خانهٔ شوهر. حالا ما نمی گوییم، دخترهای ما مثل فاطمهٔ زهرا جهیزیه بگیرند. ما کجا و آن ها کجا؟! زمین تا آسمان با هم فرق داریم؛ اما معلوم می شود راه، آن راه است. جهت، آن جهت است. جهیزیه را مختصر بگیرید. به این و آن نگاه نکنید، خرج زیادی نکنید. کار را برای کسانی که ندارند، مشکل نکنید.(۱)

جهیزیهٔ فاطمهٔ زهرا به قدری بود که شاید دو نفر آدم با دست می توانستند از این خانه بردارند ببرند آن خانه. ببینید افتخار این هاست. ارزش این هاست. آیا پیامبر اکرم نمی توانستند یک جهیزیه مفصّل تشکیل دهند؟ اگر پیامبر اشاره ای می کردند، این مسلمانانی که در اطراف ایشان بودند، بعضی هایشان هم آدم های مُتمکّنی بودند، پول هم داشتند، از خدا می خواستند که بیایند یک هدیه ای بدهند، کمکی بکنند. نکردند. چرا نکردند؟ این برای این است که من و شما یاد بگیریم. و الّا بنشینیم و تعریف کنیم و

۱- خطبهٔ عقد مورخ ۵/۱/۱۳۷۲

خوشـمان بیایـد و بعد هم یاد نگیریم، چه فایده ای دارد؟ اسـتفاده اش را نمی بریم. نسـخهٔ طبیب را که انسان نباید بگذارد روی طاقچه، تماشـا کنـد. بایـد عمل کنیم تا بهره اش را ببریم. رژیم غـذایی را بایـد عمل کنیـد تا فایـده اش را ببریـد. این ها رژیم غذایی روح است. رژیم غذایی صحّت جامعه است. صحّت خانواده است. باید عمل شود. ساده برگزار کنید.(۱)

عروس خانم ها، شما نگذارید

نگذاریـد جهیزیه ها را سـنگین کننـد. دخترها نگذارنـد. عروس ها، شـما نگذاریـد. پدر و مادرها هم اگر می خواهند، شـما نگذارید. این همه جنس گران را می خواهید چه کنید؟(۲)

مادرهـای عروس هـا در تهیـهٔ جهیزیه دست نگه دارنـد، خیلی افراط و اسـراف نکننـد. نگوینـد حالاـ مثلاًـ دخترمان است، دلش می شـکند. نه. دخترها خوب اند. دخترها نمی خواهند. ما بی خود نباید دل آن ها را بکِشانیم به این سمت که هر چیزِ قشنگ و لوکس و... حتماً باید

ص:۷۱

۱- خطبهٔ عقد مورخ ۵/۹/۱۳۷۵

۲- ۷۴. خطبهٔ عقد مورخ ۲۳/۹/۱۳۷۳

برایش تهیه شود.(۱)

این دختر خانم ها که می خواهند جهیزیه درست کنند، برای خرید اسباب سر عقد و جهیزیه، توی این دکان های گران قیمت بعضی از جاهای تهران، آن محلّات گران قیمت که معروف است، نمی خواهم البته اسم بیاورم، من می شناسم کجاهاست که دکان هایش معروف است به جنس گران. اصلاً طرف آن ها پا نگذارند. بروند آن جاهایی که معروف به گرانی نیست. این طور نباشد که داماد بیچاره را دنبالشان راه بیندازند برای خرید عروس و خرید عقد. متأسفانه از این کارها می کنند.(۲)

۱- ۷۵. خطبهٔ عقد مورخ ۱۶/۱۱/۱۳۷۹

۲- ۷۶. خطبهٔ عقد مورخ ۱۹/۳/۱۳۷۲

تصویر

نسخهٔ دیجیتالی رهنما
مرکز پخش: مشهد مقدس، نبش ورودی باب الجواد (ع)
فروشگاه عرضهٔ محصولات رضوی
تلفن: ۰۵۱۱-۲۲۸۵۲۰۴

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهـایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلیـد و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسـسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹